

BİRLİK ÇADIRI

Hz. Bahau'llah'ın
Manikçi Sahip'e Yanıtları
ve Diğer Levihler

BuKitapEvi.com.tr
Basım ve Yayıncılık A.Ş.

İngilizce Baskı
BAHÁ'Í WORLD CENTRE
COPYRIGHT © 2006
ALL RIGHTS RESERVED
ISBN 0-85398-969-9

Türkçe Çeviri ve Baskı
Bahai Eserleri Basım Dağıtım A. Ş.
Tüm Yayın Hakları Saklıdır.
ISBN 978-605-60953-1-3
Baskı Tarihi İstanbul 2009

Adres

BAHAİ ESERLERİ BASIM DAĞITIM A.Ş.
Mahmutbey İSTOÇ 33 Ada No: 41
Bağcılar - İSTANBUL
Tel: 0 (212) 871 08 90

Hazırlık ve Baskı
Kurtiş Matbaacılık
www.kurtis.com.tr

İÇİNDEKİLER

- Giriş i
- Manikçi Sahip Levhi (Levh-i Manikçi Sahip) 1
- Mirza Ebu'l-Fazıl Levhi'nden Manikçi Sahip'in Sorularına Cevaplar 11
- Yedi Soru Levhi (Levh-i Heft Pursiş) 49
- İki Diğer Levih 57
- Hz. Şevki Efendi tarafından çevrilmiş pasajlar 67

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

GİRİŞ

Bahai Dini, kurucusu Hz. Bahauallah'ın 1852'de Tahran'da tutsak kaldığı bir yeraltı zindanında ortaya çıkışından başlayarak, içine doğduğu sosyal ve dini çevrenin dışına gittikçe yayılmış ve hızla büyümüştür. Bu yeni dinin öğretilerinin çekiciliğine kapılan ilk gayrimüslimler, bütün dinlerden ve ırklardan insanların onun evrensel kapsamına girişinin habercileri olan, İran ve Hindistan'daki Zerdüştiler olmuştur. Hz. Bahauallah bu topluma hitaben birçok Levih nazil etmiştir; bu Levihlerden bazılarının onaylı resmi çevirileri ilk kez bu kitapta toplanmıştır.

Bu eserlerin en önemlilerinden biri, Hz. Bahauallah'ın Manikçi Sahip'e hitaben nazil ettiği Levih'tir. Manikçi Sahip olarak da bilinen, Manikçi Limci Hatarya (1813-1890) Hindistan doğumlu bir Zerdüşti'dir. Yetenekli bir diplomat olan ve atalarının dinine bağlılığı ile bilinen Manikçi Sahip, 1854 yılında İran'daki Kaçar hükümdarlarının baskıcı uygulamaları altında zorluk içinde yaşayan dindaşlarına yardımcı olmak amacı ile Hintli Zerdüştilerin elçisi olarak tayin edildi. Bundan bir zaman sonra Bağdat'ta Hz. Bahauallah'ın huzuruna çıktı. Hayatının sonuna kadar Zerdüştinine olan bağlılığını korumasına rağmen, bu yeni dinin öğretilerinden ve ilk şehitlerin muazzam fedakârlıklarından çok etkilendi ve tüm yaşamı boyu Bahailiğin büyük bir hayranı olarak

kaldı. 1876'dan 1882'ye kadar seçkin Bahai âlimi Mirza Ebu'l-Fazıl'ı özel kalemî olarak yanında çalıştırdı. Mirza Ebu'l-Fazıl, son derece büyük bir önem taşıyan iki Levhin nazil olmasına yol açan, Manikçi Sahip'in sorularının Hz. Bahaullah'a iletilmesinde aracılık yaptı.

Manikçi Sahip Levhi olarak bilinen ilk Levhi, Hz. Bahaullah'ın peygamberlik iddiasının evrenselliğini özetleyen çarpıcı ve meşhur bölümleri ile göze çarpmaktadır. Manikçi Sahip'in cesur isteği üzerine saf Farsça olarak nazil edilen Levhi, Manikçi'nin sorduğu sorulara yanıt vermekte ve Hz. Bahaullah'ın Emrinin temel öğretilerini ilan etmektedir: “Yaşadığınız asrın gerekleri ile yakından ilgileniniz, onun icapları üzerinde düşününüz.” “Yüzlerinizi yabancılığın karanlığından birlik yıldızının parlak ışığına çeviriniz.” “Sizler bir ağacın meyveleri, bir dalın yapraklarısınız.” “Cehaletin azalmasını ve bilginin artmasını sağlayan her şey yaratık âleminin Rabbinin gözünde hep makbul olmuştur ve her zaman da makbul olacaktır.”

İkinci Levhin içeriğinden, Manikçi Sahip'in bu ilk yanıtta tam anlamı ile tatmin olmadığı, sorduğu sorulara daha ayrıntılı bir açıklama beklediği anlaşılmaktadır. Hz. Bahaullah'ın ikinci yanıtı, 14 Şaban 1299'da (1 Temmuz 1882) kâtibi Mirza Ağa Can'ın kaleminden nazil olunan uzun bir Levhi şeklinde gelmiştir. Bu Levhi Mirza Ebu'l-Fazıl'a hitaben yazılmıştır, ama Levhin büyük bir bölümü Manikçi Sahip'in sorularını yanıtlamaktadır. Hz. Bahaullah önce Manikçi Sahip'in “konuyu yakından incelemediğini, çünkü aksi takdirde

tek bir noktanın bile atlanmamış olduğunu hemen kabul” edeceğini belirtmekte, sonra da hikmet nedeni ile soruların doğrudan yanıtlanmadığını, ama buna rağmen “yanıtlar[ın] olağanüstü bir kısalık ve açıklıkla verilmiş” olduğunu söylemektedir. Levhin geri kalanında Manikçi Sahip’in soruları birbiri ardına sıralanmış ve her biri için ayrıntılı cevaplar verilmiştir; bazı durumlarda da sorularla ilk Levihte açıklanan evrensel ilkeler arasında bağlantı kurulmuştur.

Levih, Manikçi Sahip’in anlayışına göre İbrahimi olan ve İbrahimi olmayan dinlerin öğretileri ile ilgili, yaratılışın doğası, inanç ile mantık arasındaki bağlantı, dinlerin yasa ve kuralları arasındaki farklılıkların uzlaştırılması, dinlerin sadece kendilerinin doğru olduğu konusundaki iddiaları ve farklı dinlerden olan insanları kendi aralarına buyur etme konusunda gösterdikleri isteklilik dereceleri gibi bir dizi soruya değinmesi açısından son derece önemlidir.

Hz. Bahauallah yanıtlarında, söz konusu doktrinleri ve inanç sistemlerini, yanlışlıkları veya yetersizlikleri nedeni ile toptan reddetmek yerine, bunların içinde nelerin doğru ve gerçek olduğunu vurgulamaktadır.

Kitapta bu iki önemli esere ek olarak ayrıca, Manikçi Sahip’in eski öğrencisi ve daha önceleri Zerdüştî olan seçkin Bahailerden Üstad Civan-Merd’e hitaben nazil edilmiş olan Levh-i Heft Pursiş (Yedi Soru Levhi) ve yine aynı dinden gelen inananlara hitaben nazil edilmiş olan iki Levih bulunmaktadır. Bu beş Levih Hz. Bahauallah’ın, Kendi Emrinin doğuşuna tanık olan topraklarda yüzlerce asır önce ortaya çıkmış olan bir

dinin inananlarına duyduğu özel sevgi ve bu inananlarla olan ilişkisi hakkında küçük bir fikir vermektedir.

Manikçi Sahip Levhinin bir kısmı ve diğer Levihlerin bazı bölümleri Şevki Efendi tarafından İngilizceye çevrilmiştir; elinizdeki bu kitabın İngilizce orijinalinde Şevki Efendi'nin çevirileri metne eklenmiş ve kitabın sonunda da bir liste halinde belirtilmiştir.

Bu kitabın baskısının, dinlerin birliği ilkesinin daha derinden takdir edilmesine yardımcı olması ve bu konudaki gereksinimin her geçen gün daha artmakta olduğu günümüzde bu anlayışın yaygınlaştırılması için çalışan herkesin çabalarına yeni bir hız kazandırması ümit edilmektedir.

Bahai Dünya Merkezi
2006

I

**Manikçi Sahip Levhi
(Levh-i Manikçi Sahip)**

Bağcı Eserleri
Basım ve Düzütüm A.Ş.

BİRİCİK GERÇEK TANRI'NIN ADIYLA

İnayet okyanusundan aldığı bir damladan varlık göğünü yaratan, onu bilgi yıldızlarıyla donatan ve insanı anlayış ve basiretin yüce makamına kabul eden, her şeyi bilen ebedi Rabb'a şükürler olsun. Tanrı'nın İlk Sözü olan bu damla, bazen Hayat Suyu olarak adlandırılmıştır; çünkü o, cehalet çöllerinde telef olanları bilgi sularıyla canlandırır. Bu damla bazen de, İrfan Güneşi'nden doğan ve parıltısıyla varlık âleminin ilk hareketlerini ortaya çıkaran bir ışık, İlk Nur olarak adlandırılır. Bu zuhurlar eşsiz ve hikmetli Tanrı'nın inayetinin işaretleridir. O, her şeyi bilendir ve ihsan edendir. O, söylenmiş ve duyulmuş olan her şeyin ötesindedir. O'nun bilgisi insanın anlayış gücünün ve insanın söz ve amellerinin ulaşabileceği en üst düzeyin çok ötesindedir. Varlığın kendisi ve ondan ortaya çıkan her şey, bu beyanın doğruluğuna tanıklık eder.

1.1

O yüzden şurası son derece açık ve kesindir ki, Tanrı'nın ilk ihsanı Söz'dür, onun keşfedicisi ve alıcısı ise anlayış gücüdür. Bu Söz varlık okulunun ilk öğretmenidir, Kudretli Tanrı'yı açıklayandır. Görünür olan her şey ancak onun hikmet ışığıyla görülebilir. Zahir olan her şey onun bilgisinin bir işaretidir. Bütün isimler onun ismidir, her konunun başı ve sonu ona bağlı olmak zorundadır.

1.2

Mektubun, bu âlemin mahpusunun eline zindanda geçti. Ona neşe getirdi, dostluk bağlarını güçlendirdi ve eski günlerin anılarını tazeledi. Arap diyarında¹ buluşmamıza ve görüşmemize izin veren yaratık âleminin Rabbine şükürler olsun. Umudumuz odur ki, karşılaşmamız ne unutulsun, ne de zamanla kalplerden silinsin; aksine, o zaman atılan tohumlardan dostluğun tatlı otları yeşersin ve herkesin görmesi için hep taze ve yeşil kalsın.

1.3

İlahi Eserlerle ilgili soruna gelince: Her şeyi bilen Doktorun parmakları hasta insanlığın nabzında. Hastalığı teşhis ediyor ve yanılmaz hikmeti ile ilaç yazıyor. Her devrin kendine göre zorluğu, herkesin kendine göre emeli var. İnsanlığın bugünkü ıstırapları içerisinde muhtaç bulunduğu deva, gelecek bir devirde muhtaç olacağı devanın aynısı olamaz. Yaşadığınız asrın gerekleri ile yakından alâkadar olunuz, onun icapları üzerinde düşününüz.

1.4

İnsan ırkının nasıl büyük ve sayısız felaketlerle karşılaştığını pekâlâ görüyoruz. İşte, umutsuz ve muzdarip, yatağında inliyor, durumu günden güne fenalaşıyor. Gurur sarhoşları onunla usta Doktorun arasına girmişler. Bakınız, kendileri de dahil olmak üzere, bütün insanları sakat

1.5

¹Irak

tedbirleriyle nasıl içinden çıkılmaz güç bir duruma düşürmüşler. Hastalığın sebebini bulmak ellerinden gelmediği gibi ilacından da haberleri yok. Doğruyu eğri ve dostu düşman sanmışlardır.

Bu Mahpus'un tatlı nağmelerine kulak veriniz. *1.6*
Kalkınız ve sesinizi yükseltiniz; belki derin uykuda olanlar uyanırlar. Söyle: Ey ölü gibi yatanlar! Tanrı'nın inayet eli size bengisu sunuyor. Koşunuz, kana kana içiniz. Bugünde yeniden doğan bir daha ölmez, ölü kalan ise bir daha dirilmez.

Diller hakkında sormuşsun. Arapça da, Farsça da *1.7*
makbuldür. Bir dilde arzu edilen şey, konuşmacının niyetini nakletmesidir ki bu her iki dil de bu amaca hizmet edebilir. Bu gün irfan Güneşi İran göğünde doğmuş olduğu için, o dil her övgüye layıktır.

Ey dost! İlk Kelime bu ahir günlerde insanlar *1.8*
arasında görüldüğünde, bazı semavi ruhlar Sevgili'nin sesini tanıdılar ve ona bağlılıklarını ilan ettiler. Diğerleri ise, bazı kişilerin sözleriyle amelleri arasında farklılıklar gördükleri için, irfan Güneşi'nden yayılan ışıklardan uzak kaldılar.

Söyle: Ey toprak çocukları! Saflık Ruhu olan *1.9*
Kimse şöyle söylüyor: Bu muhteşem Gün'de sizi kirden arıtan ve barış ve huzurunuzu sağlayan her ne varsa, o gerçekten de Bana ulaşan Yol,

yani Doğru Yol'dur.² Kirden arınmak, insana zarar veren ve onu yüce makamından alıkoyan şeyden temizlenmek demektir—ki bunlar arasında, insanın, değersizliklerine rağmen kendi söz ve amellerinden gereğinden fazla zevk alması vardır. Gerçek barış ve huzur ancak, her ruh tüm insanlığın iyiliğini dilediği zaman gerçekleşecektir. Her şeyi bilen Tanrı bana şahittir: Dünyadaki insanlar Tanrı kelamının gerçek önemini kavrayacak olsalar, O'nun lütuf ve ihsan okyanusundan paylarına düşenden kendilerini asla mahrum etmezler. Hakikat göğünde bundan daha parlak bir yıldız asla olmamıştır ve olmayacaktır.

En Hikmetli'nin ilk beyanı şudur: Ey toprak çocukları! Yüzlerinizi yabancılığın karanlığından birlik yıldızının parlak ışığına çeviriniz. İşte bu, dünya insanlarına her şeyden daha çok yarar sağlayacak olandır. Ey dost! Beyan ağacında daha güzel bir yaprak asla olmamış ve asla da olmayacaktır; bilgi okyanusunun dibinde daha harika bir inci asla bulunamayacaktır. 1.10

---

² Levh-i Maksut, krş. Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas (Haifa: Bahá'í World Centre, 1988), s. 171

Ey anlayış çocukları! Eğer göz kapağı, bütün inceliğine rağmen insanın dış gözünü, dünyayı ve onda olan her şeyi görmekten alıkoyabiliyorsa, açgözlülük ve tamah perdesinin insanın iç gözüne indiği takdirde neler yapacağını bir düşünün. Söyle: Ey insanlar! Hırs ve kıskançlığın karanlığı, bulutların güneş ışığını engellemesi gibi ruhu karartır. Her kim bu beyanı can kulağıyla dinlerse vazgeçme kanatlarını açar ve gerçek bilicilik göğünde zahmetsizce uçar.

1.11

İlahi bağış denizi, tüm dünyayı karanlık kapladığı bir zamanda dalgalandı ve O'nun Işığı insanların amellerinin belli olması için açığa çıktı. Bu, gerçekten, semavi kitaplarda haber verilen Işık'tır. Kudretli Yaratıcı isterse, kutlu beyanıyla bütün insanların yüreklerini artırır ve temizler; birliğin ışığı da her bir ruhun üzerine yansır ve tüm dünyayı canlandırır.

1.12

Ey insanlar! Sözler amellerle desteklenmelidir, çünkü ameller sözler için gerçek sınavdır. Birincisi olmadan ikincisi asla arzu dolu ruhun susuzluğunu gideremez, görüş kapılarını körlerin gözleri önünde açamaz. Semavi hikmetin Rabbi şöyle söylüyor: Kaba bir söz, saplanan bir kılıç gibidir; tatlı bir sözse süt gibi. İkincisi insanları bilgiye ulaştırır, onlara gerçek seçkinlik ihsan eder.

1.13

Hikmet dili beyan ediyor: Her kim ki Benden yoksundur, o her şeyden yoksundur. Yüz çevirin cihandan, meyletmeyin Benden başkasına. Hikmet güneşiyim, bilgi deniziyim. Güçsüze cesaret, ölüye can veririm. Yolu aydınlatan meşaleyim, güçlü Tanrı'nın kolunda kraliyet şahiniyim. Takatsiz her kuşun dermansız kanatlarını açarım ve onu göklere salarım.³

1.14

Eşsiz Dost şöyle sesleniyor: Özgürlüğe giden yol önünüzde uzanıp gidiyor, ona doğru koşunuz. Hikmet pınarı taşıyor, kana kana içiniz. Söyle: Dostlar! Birlik çadırı kuruldu; birbirinize yabancı gözüyle bakmayınız. Hepiniz bir ağacın meyveleri ve bir dalın yapraklarısınız. Gerçek söylüyorum, cehaletin azalmasını ve bilginin artmasını sağlayan her şey yaratık âleminin Rabbi'nin gözünde hep makbul olmuştur ve her zaman da makbul olacaktır. Söyle: Ey insanlar! Adalet ve doğru sözlülüğün gölgesinde yürüyün ve birlik çadırına sığının.

1.15

Söyle: Ey görür gözü olanlar! Geçmiş geleceğin aynasıdır. Geçmişe bakın ve ondan haberdar olun; belki bu sayede Dost'u tanıyabilir ve O'nun hoşnutsuzluğuna neden olmazsınız. Bu günde bilgi

1.16

³ Aynı eserde, s. 169

ağacının en seçkin meyvesi, insanlığın refahına hizmet eden ve onun çıkarını koruyandır.

Söyle: Dil Benim hakikatime tanıklık etmek için *1.17*
yaratılmıştır, onu yalanla kirletmeyin. Kalp Benim sırlarımın hazinesidir, onu dünyevi arzuların eline teslim etmeyin. Dileğim odur ki, irfanın parlak ışınlarının tüm dünyayı kapladığı bu göz kamaştırıcı sabahta, hepimiz Dost'un memnuniyetine mazhar olabilelim ve O'nun kabul okyanusundan payımıza düşeni içebilelim.

Ey dost! Duyan kulaklar çok az bulunduğu için *1.18*
kalem bir süredir sessiz kalmıştı. Işın aslı, işler öyle bir duruma gelmişti ki, sessizlik beyanın yerini almış ve tercih edilir olmuştu. Söyle: Ey insanlar! Bu sözler, yeni doğmuşlar büyüsün ve körpe dallar gelişsin diye, ölçülü olarak sarf edildi. Dünya çocuklarının olgunluk makamına erişebilmesi ve birlik tahtında oturabilmesi için sütun uygun miktarlarda verilmesi gerekir.

Ey dost! Verimli ve saf bir toprağa rast geldik *1.19*
ve gerçek anlayışın tohumlarını ektik. Bakalım şimdi güneş ışınları ne yapacak—tohumların büyümesine mi yoksa çürümesine mi neden olacak. Söyle: Her şeyi bilen Eşsiz Tanrı'nın hâkimiyeti sayesinde, ilahi anlayış Yıldızı bu günde ruh perdesinin arkasından yükseldi. Çayırıldaki

kuşlar bilgi şarabıyla sarhoş oldular ve Dost'u hatırlayarak mest oldular. O'nu keşfeden ve O'na doğru koşanlara ne mutlu!

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

II

**Mirza Ebu'l-Fazıl Levhi'nden
Manikçi Sahip'in Sorularına Cevaplar**

Bahar Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

Saygıdeğer âlim Sahip (Tanrı'nın inayeti onun üzerine olsun) hakkında yazdıklarına gelince, onun ruh hali ve mizacı gayet açık ve bellidir. Zaten kendisinin yazdıkları da bunun kanıtıdır. Onun sorduğu sorulara gelince, bunların her birine ayrı ayrı yanıt vermeyi uygun görmemiştik, çünkü verilen yanıt hikmet sınırlarını aşacak ve insanlar arasında yaygın olanla uyuşmayacaktı. Buna rağmen, ilahi lütuf göğünden onun şerefine nazil olan yanıtlar olağanüstü bir kısalık ve açıklıkla verilmişti. Ama öyle anlaşılıyor ki, kendisi konuyu yakından incelememiş, çünkü aksi takdirde tek bir noktanın bile atlanmamış olduğunu hemen kabul eder ve şöyle haykırdı: “Bu açık ve kesin bir beyandan başka bir şey değildir!”. Soruları şunlardı:

2.1

Birinci soru: “Mahabad Peygamberleri, Zerdüş de dâhil olmak üzere toplam yirmi sekiz tanedir. Bunların her biri diğerlerinin inancını ve dinini lağvetmek yerine bunları yüceltmeyi tercih etmiştir. Her biri kendilerinden önceki dinin ve yasaların doğruluğuna ve geçerliliğine tanıklık etmişler, bunları ortadan kaldırmakla ilgili tek bir söz etmemişlerdir. Her biri şöyle buyurmuştur: ‘Biz Tanrı’dan gelen bir Dinin taşıyıcılarıyız ve bu Dini insanlara sunarız.’ Ama Hindu Peygamberlerin bazıları şöyle buyurmuşlardır: ‘Biz Tanrı’nın Kendisiyiz ve bütün yaratık âlemi Bize itaat

2.2

etmekle yükümlüdür. İnsanlar arasında anlaşmazlık ve ayrılık ortaya çıktığı takdirde, Biz bunu yok etmek üzere ayağa kalkarız.’ Bu Peygamberlerin her biri şöyle söylüyor: ‘Ben, başlangıçta zuhur edenle aynıyım.’ Davud, İbrahim, Musa ve İsa gibi daha yeni Peygamberler Kendilerinden önce gelmiş olan Peygamberlerin doğruluklarını teyit etmişler, ama bir yandan da şöyle buyurmuşlardır: ‘Geçmişteki yasalar öyleydi, ama bu günde Benim ilan ettiğim yasa geçerlidir.’ Arap Peygamber ise şöyle buyurmuştur: ‘Benim zuhur etmemle her yasa geçersiz kılınmıştır, Benim yasamdan başkası geçerli değildir.’ Bu akidelerin hangisi doğrudur ve bu liderlerin hangisi tercih edilmelidir?”

Önce şu kabul edilmelidir ki, Tanrı 2.3
Peygamberlerinin makamları bir anlamda birbirlerinden farklıdır. Mesela, Musa’yı hatırlayın. Bir Kitap getirdi ve kanunlar oluşturdu. O’ndan sonra gelen bir dizi Resul ve Nebi ise O’nun getirdiği yasaları yürürlüğe koymakla görevliydi; bunu yaparken de çağın gereklerine uygun davrandılar. Tevrat’a sonradan eklenen kitaplar ve kayıtlar bu gerçeğin güzel bir delilidir.

Kuran’ın Sahibine atfedilen ‘Benim zuhur 2.4
etmemle her yasa geçersiz kılınmıştır, Benim yasamdan başkası geçerli değildir’ ifadesine gelince, o ilahi hikmet Kaynağının ağzından asla

böyle bir söz çıkmamıştır. Hayır, O aksine, İlahi İrade katından Tanrı Resullerine ve Nebilerine indirilenleri teyit etmiştir. Beyanı mübarek olsun, şöyle söylemiştir: “Elif. Lam. Mim. Allah, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayandır. Diridir, kayyumdur. O, sana Kitabı hak ve kendisinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi. O, daha önce Tevrat’ı ve İncil’i insanlar için birer hidayet olarak indirmişti. Furkan’ı da indirdi...”⁴ O, üstelik bütün Resullerin Tanrı katından gelmiş olduklarını ve yine O’na döndüklerini de teyit etmiştir. Bu yönden bakıldığında, Peygamberlerin hepsi birdir ve aynıdır, çünkü hiçbiri kendi başlarına tek bir söz söylememiş veya kendi emirlerini ilan etmemişlerdir. Hayır, söyledikleri her şey, yüceler yücesi biricik gerçek Tanrı’dan gelmiştir. Onların hepsi insanları Yüce Ufka davet etmiş ve sonsuz yaşamın müjdelerini vermiştir. O yüzden, sayın Sahip’in sözünü ettiği o birbirinden farklı beyanlar tek bir kelimeyi oluşturan harfler gibi görülmelidir.

“Bu akidelerin hangisi makbuldür ve bu liderlerin hangisi tercih edilmelidir?” sorusuna gelince bu, şu kutsal sözlerin güneş gibi parladığı makamdır: “O’nun elçilerinden hiç birisini ayrı tutmayız.”⁵

2.5

⁴ Kuran, Âl-i İmran Suresi, 1-4. ayetler

⁵ Kuran, Bakara Suresi, 285. ayet

“Bu Tanrı elçilerinin kimini kiminden üstün tuttuk.”⁶ ayeti ise daha önce söz ettiğimiz diğer makamla ilgilidir. Gerçekten de, sayın Sahip’in sorduğu bütün soruların cevabı, şu eşsiz ve kutsal beyanda toplanmıştır: “İlahi Eserlerle ilgili soruna gelince: Her şeyi bilen Doktorun parmakları hasta insanlığın nabzında. Hastalığı teşhis ediyor ve yanılmaz hikmeti ile ilaç yazıyor. Her devrin kendine göre zorluğu, herkesin kendine göre emeli var. İnsanlığın bugünkü ıstırapları içerisinde muhtaç bulunduğu deva, gelecek bir devirde muhtaç olacağı devanın aynısı olamaz. Yaşadığınız asrın gerekleri ile yakından alâkadar olunuz, onun icapları üzerinde düşününüz.”⁷ Her tarafsız ruh bu sözlerin, sorgulanan her şeyin açıkça ve aşikâr bir biçimde yansıdığı, Tanrı bilgisinin aynası olarak görülmesi gerektiğine tanıklık eder. Her şeyi bilen hikmetli Tanrı’nın gören gözler bağışladığı kişi ne mübarektir.

Seçkin Sahip’in sorduğu bir diğer soru da şuydu: 2.6
 “Dünyada dört felsefe ekolü vardır. Bunlardan birincisi, atomlardan güneşe bütün görünen dünyaların Tanrı’yı oluşturduğunu ve O’ndan başka hiçbir şeyin görünmediğini ileri sürer. İkinci ekol, Allah’ın mevcut olması gerekli olan o Öz

⁶ Kuran, Bakara Suresi, 253. ayet

⁷ Manikçi Sahip Levhi, paragraf 1.4

olduğunu, Tanrı Elçilerinin O'nunla yaratıkları arasındaki araçlar olduklarını ve görevlerinin de insanlığı O'na kılavuzlamak olduğunu iddia etmektedir. Bir başka ekol, yıldızların Gerekli Varlık⁸ tarafından yaratılmış olduğunu, geri kalan her şeyin ise, bir su birikintisinde ortaya çıkan çok küçük yaratıklar gibi, bunların eseri ve sonucu olarak ortaya çıktığına inanır. Bir diğer ekol ise, Gerekli Varlık'ın Doğayı yarattığını, atomlardan güneşe kadar diğer her şeyin de onun eseri ve aracılığıyla, ezeli ve ebedi olarak ortaya çıktığını ve yok olduğunu söylemektedir. Bu eğer böyleyse, hesap vermeye ne gerek var? Nasıl ki ot yağmur yağdığına büyür ve sonra da yok olur, bu her şey için böyledir. Bu ekolün taraftarları, Peygamberlerin ve kralların, sadece toplumda düzeni sağlamak amacıyla yasalar ve kurallar getirdiklerini iddia etmektedirler. Ancak Peygamberler ve krallar farklı şekillerde davranmışlardır. Peygamberler, insanların itaat etmeleri için 'Allah böyle söylüyor' demişler, krallar ise kılıca ve topa başvurmuşlardır. Bu dört ekolden hangisi Tanrı katında makbuldür?"

---

⁸ Gerekli Varlık (vacibü'l-vücut) Tanrı'ya işaret etmektedir. Bu terim Farabi gibi İslam alimleri tarafından kullanılmış olup, tarihi Aristo'ya kadar uzanmaktadır.

Tüm bu soruların cevabı Bağışlayıcı Tanrı'nın dilinden dökülen ilk beyanın içinde mevcuttur. Tanrı'ya yemin olsun! O beyan bahsedilen her konuyu kapsamakta ve açıklamaktadır. Şöyle buyrulmuştu: "Yaşadığınız asrın gerekleri ile yakından ilgileniniz, onun icapları üzerinde düşününüz." Çünkü bu günde Vahyin Rabbi olan Kimse ortaya çıkmıştır ve Sina'da konuşmuş olan Kimse haykırmaktadır. O her ne emrederse, irfan ve hikmet şehirlerinin en sağlam temelidir. Her kim bu temele sarılırsa, Kudretli Tanrı'nın gözünde basiret sahiplerinden sayılacaktır.

2.7

Bu ulu sözler En Yüce Kalem'den dökülmüştür. İzzeti yüce olsun, O şöyle buyurmaktadır: "Bugün görüş günüdür, çünkü Tanrı'nın cemali Zuhur ufkundan parlamaktadır. Bugün işitme günüdür, çünkü Allah'ın çağırısı yükselmiştir. Bu günde herkese düşen, bütün kutsal eserlerin Yazarı, vahiy Kaynağı, bilgi Çeşmesi ve ilahi hikmet Pınarı olan Kimse'nin nazil ettiklerine sarılmak ve bunları ilan etmektir." O yüzden şurası gayet açıktır ki, o sorunun cevabı, Bağışlayıcı Tanrı bilgisi Elçisi'nin beyan melekûtunda nazil olmuştur. Anlayanlara ne mutlu!

2.8

Yukarıda söz edilen dört ekole gelince, bunlardan ikincisinin takvaya⁹ daha yakın olduğu

2.9

⁹ Bu kelime burada doğruluk, Allah korkusu, doğru davranış anlamlarını içermektedir.

açıktır. Çünkü Tanrı Elçileri ve Resulleri her zaman O'nun sonsuz ihsanının araçları olmuşlar, insana Allah'tan bahşedilen her şey bu kutsallık Tecessümleri ve vazgeçme Özleri, O'nun ilminin Hazineleri ve O'nun Emrinin Temsilcilerinin aracılığıyla gönderilmiştir. Ancak, diğer ekollerin öğretileri de savunulabilir; çünkü bir anlamda her şey her zaman Tanrı'nın isim ve sıfatlarının tecellisi olmuş ve olacaktır.

Sahip'in krallarla ilgili sözlerine gelince, onlar gerçekten Tanrı'nın "En Kudretli" isminin 2.10 zuhurları ve "En Güçlü" isminin işaretleridir. Onların şanlı bedenlerine yakışan giysi adalettir. Kendilerini bu giysiyle süslediklerinde, insanlık mükemmel bir huzura ve sonsuz inayetlere kavuşacaktır.

Her kim irfan şarabından içerse, bu tür soruları 2.11 hem maddi dünyadan açık ve belirgin kanıtlarla, hem de manevi dünyadan zahir ve parlak delillerle cevaplandırabilir. Ancak, bu günde yeni ve farklı bir Emir çıkmıştır ve artık farklı bir söylem gereklidir. Gerçek söylüyorum, dokuzuncu yılın başlamasıyla birlikte soru ve cevap dönemi sona ermiştir. İsmi mübarek ve yüce olsun, O şöyle buyuruyor: "Bu gün, insanın Rabbini sorgulayacağı gün değildir. Azamet Kaynağı olanın ağzından Tanrı'nın çağrısını duyduğunda, şöyle haykır: 'Buradayım,

ey bütün isimlerin Rabbi! Buradayım, ey göğün Yararıcısı! Senin Kendini ve Kendi buyruğunla her neyi istiyorsan onu gösterdiğine tanıklık ederim. Sen gerçekten de kudret ve kuvvet Rabbisin' ”

Sayın Sahip'in bütün sorularının cevabı 2.12 açık ve bellidir. İlahi takdir göğünden onun şerefine indirilenlerin amacı şuydu ki, Ebediyet Güvercini'nin harika ezgilerine ve en yüce Cennet'in sakinlerinin tatlı fısıltılarına kulak versin, davetin tadına varsın ve yola koyulsun.

İzzet Dili bir gün, çok geçmeden Sahip'in ismini 2.13 ölümsüzleştirecek bir amel işlemesine yardım edileceğine dair bir söz söylemişti. Kendisinin mektubu O'nun kutsal ve yüce Mekânına ulaştığında şöyle buyurdu: “Ey hizmetkâr! Her ne kadar sayın Manikçi başkalarının söyledikleriyle ilgili sorular sormuşsa da, Biz kendisinin mektubundan sevginin tatlı kokusunu alıyoruz. Biricik gerçek Tanrı'dan, Tanrı iradesini ve O'nun emrini yerine getirebilmesi için ona yardım etmesini dile. O'nun kudreti gerçekten de her şeye yeter.” Bağışlayıcı Tanrı'nın bu beyanından güzel kokulu bir meltem esti. O gerçekten her şeyi Bilendir, her şeyden haberi Olandır.

Kendisinin bir başka sorusu da şuydu: “İslam’ın yasaları dini ilkelere ve hukuka dayanmaktadır.¹⁰ 2.14
Ama Mahabad ve Hindu dinlerinde sadece ilkeler mevcuttur, su içilmesi veya evlilik konusundakiler de dâhil olmak üzere bütün yasalar, insan yaşamına dair bütün diğer konular gibi, bu ilkelerin bir parçası sayılır. Bu görüşlerden hangisinin, zikri yüce olsun, Allah’ın gözünde makbul olduğunu lütfen belirtir misiniz?”

Dini ilkelerin değişik dereceleri ve makamları mevcuttur. 2.15
Bütün ilkelerin kökü ve bütün temellerin köşe taşı her zaman Allah’ı tanımak olmuştur ve olacaktır. Gerçekten de bu günler Bağışlayıcı Tanrı’nın tanınma baharıdır. Bu günde O’nun Emrinin Hazinesinden ve O’nun Zatının Zuhuru’ndan her ne gelirse, herkesin boyun eğmesi gereken temel ilke gerçekten odur.

Bu sorunun cevabı şu kutsal, şu önemli ve yüce 2.16
beyanda da verilmiştir: “Yaşadığınız asrın gerekleri ile yakından ilgileniniz, onun icapları üzerinde düşününüz.” Çünkü bugün bütün günlerin Rabbidir ve ilahi Vahiy Kaynağından nazil olan

---

¹⁰ İslami yasada dini ilkeler (usul; kökler) Kuran ve hadislerden doğrudan çıkarılan yasa kaynaklarıyla ilgilidir. Öte yandan, ikincil yasalar ve kurallar (füru; dallar), İslam hukuku (fıkıh) yoluyla birincisinden çıkarılmaktadır

her şey gerçeğin ta kendisi ve bütün ilkelerin özüdür. Bugün denize, diğer bütün günler de bu denizdeki körfezlere ve kanallara benzetilebilir. Bugünde beyan edilen ve nazil olan şey temeldir; Ana Kitap ve bütün beyanların Kaynağı sayılır. Her ne kadar her gün, İzzeti yüce olsun, Tanrı'ya aitse de, bu günler O'nunla yakın birlik süsüyle süslenmiştir. Çünkü bu günler Tanrı Seçkinlerinin ve bazı Peygamberlerin kitaplarında "Tanrı Günü" olarak yüceltilmişlerdir. Bir anlamda bugün ve bu günde ortaya çıkan her şey temel ilkeler olarak, bütün diğer günler ve o günlerde görünenler de bu temel ilkelerden çıkarılan ve onlara bağlı olan ikincil kurallar olarak görülmelidir. Örneğin, camiye gitmek Allah'ı tanımaya göre ikincil sayılır, çünkü bu iki amelden birincisi ikincisinden sonra gelir ve ona bağlıdır. Bugünün uleması arasında yaygın olan ilkelere gelince, bunlar kendilerinin geliştirdikleri ve kendi fikirlerine ve eğilimlerine göre Allah'ın kurallarını yorumladıkları bir dizi kurallardır.

Örneğin, hemen itaat etmekle itaati ertelemek 2.17 hakkındaki soruna bakalım. İzzeti yüce olsun, Tanrı şöyle buyurmuştur: "...yiyin için."¹¹ Şimdi

---

¹¹ Burada kastedilen, muhtemelen oruçla ilgili emirler içeren Bakara Suresi'nin 187. ayetidir: "Tan yerinin beyaz ipliği siyah ipliğinden sizce seçilinceye kadar yiyin için."

bu kurala hemen mi itaat edilmesi gerektiği, yoksa haklı bir mazeret durumunda ertelenebileceği açık değildir. Bazıları buna dış koşullara göre karar verilebileceğine inanmaktadırlar. Zamanında Necef'in seçkin din adamlarından birisi, öğrencilerinden bazılarıyla birlikte İmam Hüseyin'in kabrini ziyaret etmek üzere yola çıkar. Yolculukları sırasında bir grup Bedevi tarafından yolları kesilir. Bu din adamı hemen üstünde taşıdığı her şeyi haydutlara teslim eder. Bunun üzerine öğrencilerinden birisi şöyle der: "Hazretleri her zaman bu tür durumların ertelenmesini tavsiye ederdi. Sizi şimdi böyle acele hareket etmeye iten nedir?" Din adamı Bedevilerin oklarına işaret eder ve şöyle cevap verir: "Dış koşulların zorlaması, dostlarım!"

İslam hukuku ilkelerinin kurucusu, Sünnilerin meşhur liderlerinden biri olan Ebu Hanife idi. Bu tür ilkeler, daha önce de belirtildiği gibi, eski zamanlarda da mevcuttu. Ancak bugünde her şeyin onayı veya reddi tamamen Tanrı Sözüne bağlıdır. Bu tür farklılıkların sözü edilmeye değmez. İlahi rahmet gözü geçmişteki her şeye bakışını yöneltmiştir. Bunlar asli ve temel olanla çelişmedikleri için, Bize onlardan sadece olumlu bir dille söz etmek düşer. Bu kul kendi bilgisizliğine ve bütün bilginin Koruyucu ve Kayyum Tanrı'ya ait olduğuna tanıklık eder.

Bugün Öğretilere ters düşen her şey reddedilmelidir, çünkü Hakikat Güneşi bilgi ufkunda parlamakta. İlahi beyanın sularıyla kalplerini bütün imalardan, fısıltılardan ve boş tavsiyelerden temizleyip, gözlerini En Yüce Ufka dikenlere ne mutlu. Bu gerçekten en büyük lütuf ve en yüce ihsandır. Buna ulaşan kişi en iyisine ulaşmış demektir, çünkü Tanrı'dan başka hiç kimsenin bilgisi insanlara yaramamıştır, yaramayacaktır. 2.19

Dini ilkeler ve ikincil kurallarla ilgili olarak bahsedilenlerle, değişik dinlere mensup din adamlarının kendi kapasitelerine göre yaptıkları yorumlar kastedilmektedir. Ancak, şimdi bize O'nun "onları kendi boş ihtilaflarıyla baş başa bırakınız"¹² emrine uymak düşer. O, gerçekten, doğruyu söyler ve yol gösterir. Hüküm, Kudretli ve Cömert Tanrı'nındır. 2.20

Sahip'in bir başka sorusu da şuydu: "Bazıları, doğaya ve akla uygun olan her şeyin ilahi yasa tarafından onaylanması ve hatta zorunlu kılınması gerektiğini savunuyor. Dolayısıyla, kişi bu esaslara uygun olmayan şeylerden de uzak durmalıdır. Bazıları ise, Safa ile Merve arasındaki yürüyüş, 2.21

¹² Kuran, En'am Suresi, 91. ayet

Cemre'de şeytanın taşlanması¹³ veya abdest sırasında ayakların yıkanması gibi, ilahi yasa ve onun kutsal Yazarı tarafından emredilen her şeye, mantıklı bir delil veya doğal bir kanıt olmasa da sorgusuz sualsiz itaat edilmesi gerektiğine inanıyor. Lütfen bu inanışların hangisinin makbul olduğunu belirtir misiniz?”

Zekâ ve mantığın dereceleri vardır. Filozofların 2.22 bu konuda yaptıkları yorumlar konumuzun dışında olduğu için, bunlardan söz etmekten kaçındık. Yine de şurası tartışılmaz bir şekilde açık ve bellidir ki, insanların zekâ kapasiteleri hiç bir zaman birbirine eşit olmamıştır ve olmayacaktır. Sadece En Mükemmel Zekâ gerçek bir kılavuzluk sunabilir ve yön gösterebilir. Bu soruya cevap olarak En Yüce Kalem tarafından nazil olan ulu sözler şunlardı: “Hikmet dili beyan ediyor: Her kim ki Benden yoksundur, o her şeyden yoksundur. Yüz çevirin cihandan, meyletmeyin Benden başkasına. Hikmet güneşiyim, bilgi deniziyim. Güçsüze cesaret, ölüye can veririm. Yolu aydınlatan meşaleyim, kadir Tanrı'nın kolunda kraliyet şahiniyim. Takatsiz her kuşun dermansız kanatlarını açarım ve onu göklere salarım.”¹⁴

¹³ Hac ziyaretinin Kurban Bayramı sırasında gerçekleştirilen bir bölümü.

¹⁴ Manikçi Sahip Levhi, paragraf 1.14

İlahi bilgi göğünden nazil olan cevabın ne kadar açık olduğunu düşün. Ne mutlu bunun üzerinde düşünene, tefekkür edene ve anlamını kavrayana! Yukarıda söz edilen Zekâ'dan kasıt, evrensel ilahi Akıl'dır. Bazı beşeri akılların bir kılavuzluk kaynağı olmak bir yana, aksine yolcuların ayaklarına zincir olduğu ve onları Doğru Yol'dan alıkoydukları ne de sıkça görülmüştür! Dolayısıyla, fani akıl sınırlı olduğu için, kişi temel irfan Kaynağı'nı aramalı ve O'nu tanımaya çalışmalıdır. Ve kişi diğer bütün akılların çevresinde döndüğü o Kaynağı tanımayı başardığı takdirde, o zaman O'nun emrettiği her şey mükemmel bir hikmetin ifadesi demektir. O'nun Zatı, güneş gibi, O'ndan başka her şeyden farklıdır. İnsanın yegâne görevi O'nu tanımaktır; bu görev bir kez yerine getirildiği zaman, O'nun emretmeyi irade buyurduğu her şey bağlayıcı ve ilahi hikmetin gereklerine tamamen uygun kabul edilir. Kurallar ve yasaklar, en eski zamanlardan beri, geçmiş Peygamberler tarafından işte böyle getirilmiştir.

2.23

Bu günde yerine getirilen bazı ameller, Allah'ın ismini övmek amacı iledir. En Yüce Kalem bu amelleri yerine getirenler için bir mükâfat uygun görmüştür. Gerçekten de, bir ruh Allah rızası adına kısa bir nefes bile alacak olsa, onun mükâfatı, İlahi İrade göğünden

2.24

Mekke'nin Efendisi'ne¹⁵ indirilen şu güçlü ayette de teyit edildiği gibi, belli olacaktır: “Biz senin üzerinde bulunduğun Kibleyi ancak Tanrı elçisine uyanlarla uymayıp geri dönenleri bilmek için yaptık.”¹⁶

Her kim bu kutsal ve olağanüstü Zuhur ve 2.25
gönderilen ayetler üzerinde tefekkür ederse, biricik gerçek Tanrı'nın bütün yaratıklarından yüce olduğuna ve bütün şeylerin ilminin her zaman O'nunla olduğuna ve olacağına tanıklık eder. Dahası, bu en yüce Emrin doğruluğunu kabul etmeyi başaramayan bir kimsenin, diğer bütün dinlerin ve akidelerin gerçekliğini kanıtlamada aciz ve yetersiz kalacağını, her tarafsız ruh teyit eder. Kendilerini adalet kaftanından mahrum bırakanlara ve haksızlığın davasını savunanlara gelince, onlar nefretin ve yobazlığın temsilcilerinin ezelden beri beyan etmekte oldukları şeyi dillendireceklerdir. Bütün şeylerin ilmi, her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah ileler.

Bir gün bu kul O'nun huzurundayken, şu soruyu 2.26
işittim: “Ey huzurdaki kul! Ne iş ile uğraşıyorsun?”
“Mirza Ebu'l-Fazıl hazretlerine bir cevap yazıyorum,”
diye cevap verdim. Bunun üzerine bana şu emredildi:
“Baham üzerine olsun, Mirza Ebu'l-Fazıl'a yaz ve

¹⁵ Hz. Muhammed

¹⁶ Kuran, Bakara Suresi, 143. ayet

şöyle söyle: ‘İşler öyle bir raddeye geldi ki, insanlar haksızlığa ve adaletsizliğe alıştılar ve tarafsızlıktan kaçır oldular. Şanı yüce biricik gerçek Tanrı’yı metheden ve yücelten, O’nun ilmine tanıklık eden ve O’nun Özünün her şeyin üstünde ve her mukayesenin ötesinde olduğunu itiraf eden bir ilahi Mazhar, zaman zaman güneşe tapmakla, zaman zaman da ateşe tapmakla suçlanmıştır. İnsanların Makamlarından habersiz oldukları, ihsanlarından kendilerini mahrum bıraktıkları, hatta Allah saklasın, lanet ettikleri ve küfrettikleri yüce Mazharların ve İlahi Beyan Sahiplerinin sayısı ne kadar fazla!’

“Bugün İran’daki akılsızların inkâr ettikleri 2.27
bu ulu Peygamberlerden birisi şu yüce sözleri söylemişti: “Güneş yoğun ve küresel bir kütledir. Allah veya Kudretli diye adlandırılmayı hak etmiyor. Çünkü Kudretli Rab, hiçbir insan aklının kavrayamayacağı, hiçbir dünyevi bilginin tarif edemeyeceği, Özünü hiç kimsenin hiçbir zaman anlamadığı ve anlayamayacağı bir Varlık’tır.” Bu Mazhar’ın, Allah’ın bu devirde ilan ettiği gerçeği ne kadar büyük bir belagat ve vakarla dile getirdiğini bir düşün. Ama O, bu sefil ve akılsız insanlar tarafından, yüce bir makam sahibi olarak görülmek bir yana, bir mümin olarak bile kabul edilmiyor! Bir başka yerde şöyle buyuruyor: “Bütün varlıklar O’nun varlığından belirmiştir; Allah

olmasaydı, hiçbir yaratık mevcut olmazdı ve varlık giysisine bürünmezdi.” Rab hepimizi Tanrı'nın ve O'nun sevdiklerinin gerçeğine itiraz edenlerin ve Koruyucu ve Kayyum Tanrı'nın bütün Kitaplarının tanıklık ettiği Kaynak'tan yüz çevirenlerin şerrinden korusun.”

Buraya kadar söylenenlerden, her zekânın 2.28 gerçeğin ölçütü olamayacağı açıktır. Gerçek anlamda hikmetli olanlar öncelikle, İzzeti yüce olsun, Allah'ın Kendi bilgisinin ve Vahyinin Hazineleri, Kendi yetkisinin Kaynakları ve Kendi hikmetinin Matlaları, dünya üzerindeki Temsilcileri ve Kendi Emrinin Sözcüleri olarak tayin ettiği Seçilmiş Kullarıdır. Her kim yüzünü Onlara dönerse, Allah'a dönmüş olur; her kim Onlardan yüz çevirirse, adı her şeyi bilen hikmetli Allah'ın huzurunda anılmayacaktır.

Evrensel ölçüt biraz önce sözü edilendir. Her 2.29 kim ona ulaşırsa, yani Allah'ın Emrinin Matla'nı tanır ve kabul ederse, Allah'ın kitabında irfan sahibi olanlar arasında sayılacaktır. Aksi takdirde, kişi her tür hikmete sahip olduğuna inansa da, cahil bir ruhtan başka bir şey değildir. Şimdi bir insan kendisini Allah'ın huzurunda duruyor olarak görürse, ruhunu dünyevi bağılıklardan ve şeytani niyetlerden arındırır ve bu en yüce Emrin başlangıcından bugüne kadar nazil olanlar

üzerinde tefekkür ederse, her özgür ruhun, her mükemmel aklın, kutsal varlığın, dikkatli kulağın, keskin gözün, belagatli dilin Allah'ın kudretli tahtını tavaf ettiğine ve önünde eğildiğine ve hatta tevazuyla önünde secdeye vardığına tanıklık eder.

Sahip'in bir başka sorusu da şuydu: “Geçmiş Mazharlardan birisi Kendi zamanında sığır eti yenmesine izin vermiş, ama diğeri bunu yasaklamış; biri domuz etine izin vermiş, bir başkası ise men etmiştir. Peygamberlerin emirleri işte böyle birbirinden farklıdır. Uygun dini yasakları açıklaması için, İsmi yüce olsun, Gerçek Olan'a yalvarıyorum.” 2.30

Bu konuda dolaysız ve detaylı bir açıklama yapmak uygun düşmez ve hikmet sınırlarını aşmak olur. Çünkü Sahip değişik dinlere mensup kişilerle arkadaşlık etmektedir; dolaysız bir cevap İslami yasalara karşı olur. O yüzden, bu soruya İlahi İrade göğünden dolayı ve üstü örtülü bir cevap gönderilmişti. İlk levihte buyrulan “Her şeyi bilen Doktorun parmakları hasta insanlığın nabzında” ifadesi o zaman da bu sorunun cevabıydı, hâlâ da bu sorunun cevabıdır. Ayrıca şöyle buyruluyor: “Yaşadığınız asrın gerekleri ile yakından ilgileniniz, onun icapları üzerinde düşününüz.” Yani gözünü Allah'ın emirlerine dik, çünkü O bugün ne emrederse ve neyi helal ilan ederse, o 2.31

gerçekten de helaldir ve gerçeğin ta kendisidir. Bugün herkese Allah'ın Emrine dönmek ve O'nun İrade ufkundan doğana bakmak düşer, çünkü O'nun güçlü ismi sayesinde "O istediğini yapar" bayrağı açılmış ve "O dilediğini emreder" sancağı dikilmiştir. O, mesela, suyu haram ilan ederse, su gerçekten haram olur ve ifade geçerliliğini korur. Çünkü hiçbir şeyin üzerinde "bu helaldir" veya "bu haramdır" yazmaz; geçmişte nazil olmuş ve gelecekte nazil olacak olan her şey, İzzeti yüce olsun, Allah'ın sözüne bağlıdır.

Bu konular yeterince açık olup daha fazla açmaya gerek yoktur. Buna rağmen, bazı gruplar aralarında yaygın olankural ve emirlerinde değiştirilemeyeceğine, bunların her zaman geçerli olduklarına ve sonsuza kadar da geçerli olacaklarına inanıyorlar. Yüce ve ulu Allah'ın şu sözleri üzerinde düşün: "Bu sözler, yeni doğmuşlar büyüsün ve körpe dallar gelişsin diye, hikmetle sarf edildi. Dünya çocuklarının olgunluk makamına erişebilmesi ve birlik tahtında oturabilmeleri için sütün uygun miktarlarda verilmesi gerekir."¹⁷ Mesela, bazıları şarabın her zaman yasak olduğuna ve olacağına inanmaktalar. Birisi onlara şaraba günün birinde izin verilebileceğini söylese, hemen buna itiraz ederler ve karşı çıkarlar. İşin aslı, insanlar ne

2.32

¹⁷ Manikçi Sahip Levhi, 1.18. paragraf

“O istediğini yapar” ilkesinin anlamını, ne de Yüce Yanılmazlığın önemini kavrayabilmişlerdir. Küçük bir bebek sütle beslenmelidir. Bebeğe et verilirse, bu bebeğin ölümü demek olur ki, bu apaçık adaletsizlik ve hikmetsizliktir. Ne mutlu bunu anlayanlara. Bir gün O’nun kutsal ağzından duyduğuma göre, Yüce Yanılmazlık sadece Allah’ın Emrinin Zuhurlarına ve O’nun Vahyinin Temsilcilerine mahsustur. Bu konuya burada kısaca değinilmekte, çünkü zaman hem kısa, hem de efsanevi Zümrüd-ü Anka kuşu kadar nadirdir.

Bir başka soru da şuydu: “Mahabad ve Hindu 2.33 dinlerinin öğretilerine göre, bir insan, dini veya milleti, rengi, görünüşü, kişiliği veya durumu ne olursa olsun, sizinle arkadaşlık etmek isterse, ona nezaket göstermeniz ve bir kardeş gibi davranmanız gerekir. Ama diğer dinlerde bu böyle değildir: Bazı dinlerin mensupları başka dinlerin inananlarına kötü davranmakta ve onları ezmekte, onlara zulüm etmeyi ibadet olarak kabul etmekte; onların akrabalarının ve mallarının kendilerine hak olduğuna inanmaktadır. Allah’ın gözünde bu iki yaklaşımdan hangisi makbuldür?”

Bu beyanlardan ilki her zaman doğru olmuştur 2.34 ve doğru olacaktır. Hiç kimseyle çekişmek doğru değildir, bir ruha kötü davranmak veya eziyet etmek de Allah’ın gözünde asla kabul edilemez

davranışlardan sayılır. En Yüce Kalem'den tekrar tekrar şu yüce sözler nazil olmuştur: “Ey insanoğulları! Allah'ın şeriat ve dinindeki temel maksat, insanlığın birliğini sağlamaya çalışmak, insanlar arasında dostluk ve muhabbet fikrini geliştirmektir. Onu nifak ve ihtilaf, nefret ve husumet aleti yapmayınız.” Bu konu daha önce birçok Levihte açıklanmıştır.

Allah'ın Sözü'nü açıklayan bir kimsenin bunu 2.35 çok büyük bir iyi niyet, nezaket ve şefkatle yapması gerekir. Gerçeği kavrayan ve O'nu tanıma şerefine erişen kişinin adı en yüce Cennet'in sakinleri arasında Kıızıl Kitap'ta kaydedilir. Ancak bir ruh gerçeği kavramakta başarısız olursa, onunla münakaşa etmek kesinlikle doğru olmaz. Başka bir yerde şöyle buyrulmuştur: “Bütün milletlerin ve halkların yararına hizmet eylemek için ayaklanan kimseye ne mutlu ve ne saadet!” Aynı şekilde şöyle de buyrulmuştur: “Baha ehline yakışan, dünyadaki diğer insanlardan daha yüce davranmaktır.” Dini konularda bağnazlığın, nefretin, ayrılığın ve çekişmenin her şekli kesinlikle yasaktır.

Bugün ilahi takdir ufkundan bir Güneş doğdu 2.36 ve İzzet Kalemi onun alınına şu yüce sözleri yazdı: “Biz seni sevgi ve sadakat gösteresin diye yarattık, düşmanlık ve nefret değil.” Aynı şekilde bir başka sefer de, O'nun sevilen ve içten

kullarının yüreklerini kendine çeken, insanların farklı uğraşlarını birleştiren, insanlığı ilahi birliğin ışığıyla aydınlatan ve ilahi bilgi Kaynağına yönelten şu mübarek sözler Farsça dilinde nazil olmuştur: “Eşsiz Dost şöyle sesleniyor: Özgürlüğe giden yol önünüzde uzanıp gidiyor, ona doğru koşunuz. Hikmet pınarı taşıyor, kana kana içiniz. Söyle: Dostlar! Birlik çadırı kuruldu, birbirinize yabancı gözüyle bakmayınız. Hepiniz bir ağacın meyveleri ve bir dalın yapraklarısınız.”¹⁸

Herkese hakkını teslim etmekten ibaret 2.37 olan adalet iki kelimeye bağlıdır: ödül ve ceza. Adalet açısından, her ruh amellerinin ödülünü almalıdır, çünkü dünyanın barışı ve refahı buna bağlıdır. Nasıl ki buyruluyor: “Cihan nizam ve istikrarının binası mücazat ve mükâfat direkleri üzerine kurulagelmiştir; o binayı ayakta tutacak olan yine bu iki direktir.” Kısacası, her vaziyet farklı bir beyan ve her durum farklı bir hareket tarzı gerektirir. Ne mutlu Tanrı’ya hizmet etmek üzere ayağa kalkanlara, sadece O’nun hatırı için konuşanlara ve O’na geri dönenlere.

Bir başka sorusu da şuydu: “Hindular ve 2.38 Zerdüştiler kendi aralarına dışarıdan katılmak isteyenleri kabul etmezler ve hoş karşılamazlar.

¹⁸ Manikçi Sahip Levhi, paragraf 1.15

Hıristiyanlar kendi başlarına dinlerine katılmaya karar verenleri buyur ederler, ama bunun için ne bir çaba harcarlar ne de baskı yaparlar. Ancak, Müslümanlar ve Yahudiler bunda ısrar ederler, başkalarına emrederler, hatta reddedenlere karşı düşmanca davranır ve onların mallarına ve akrabalarına el koymayı helal sayarlar. Bu yaklaşımlardan hangisi Allah'ın gözünde makbuldür?”

Bütün insanoğulları kardeşler, kardeşliğin de birçok şartı vardır. Bunlardan biri, kişinin kendisi için ne arzu ediyorsa, kardeşi için de aynı şeyi arzu etmesidir. Bu yüzden, maddi veya manevi bir armağan alan veya cennetin ekmeğinden tadan kişinin sonsuz bir sevgi ve nezaketle arkadaşlarını bu nimetten haberdar etmesi ve onları davet etmesi gerekir. Arkadaşları davete olumlu yaklaşırlarsa, kişi amacına ulaşmış olur. Aksi takdirde ise, münakaşa etmeden veya en ufak bir üzüntüye neden olacak bir kelime bile etmeden, onları kendi hallerine bırakmalıdır. Bu, şüphe götürmeyen bir gerçektir ve bundan başka her şey değersiz ve yakışıksızdır.

Sayın Sahip, ki Tanrı'dan ona yardımcı olmasını dileriz, Hinduların ve Zerdüştilerin aralarına dışarıdan katılmak isteyenlere izin vermediklerini ve bunu hoş karşılamadıklarını yazmış. Bu, Allah'ın

Elçilerinin geliş amaçlarına ve Kutsal Kitaplarda yazılanlara ters düşer. Allah'ın emriyle zahir olan bu Kişilerin görevi bütün insanların kılavuzlanması ve eğitilmesidir. Öyleyse, bir arayıcıyı hedefinden nasıl mahrum bırakabilirler veya bir yolcuyla kalbinin arzusundan nasıl men edebilirler? Dünyadaki ateş mabetleri bu gerçeğin en güzel kanıtıdır. Zamanında ateşli bir şevkle dünya sakinlerini saflığın Ruhu olan Kimse'ye çağırmışlardı.

Sahip ayrıca, Hıristiyanların kendi başlarına dinlerine katılmaya karar verenleri buyur ettiklerini, ama bunun için bir çaba harcamadıklarını veya baskı yapmadıklarını yazmış. Ancak bu bir yanlış anlamadır. Çünkü Hıristiyanlar dinlerini öğretirken çok büyük çabalar sarf etmişler ve sarf etmeye devam etmektedirler. Kilise kurumlarının otuz milyonluk harcaması vardır. Misyonerleri dünyanın dört bir yanına dağılmış, Hıristiyanlığı yaymaya ve öğretmeye çalışmaktadırlar. Dünyayı işte böyle çevrelemişlerdir. Çocukların eğitimi amacıyla birçok okul ve kilise kurmuşlardır, ancak açıkça dile getirmedikleri amaçları, çocuklar bir yandan eğitim alırken, öte yandan da erken yaşlardan itibaren Hz. İsa'nın İncilini öğrenmeleri ve böylece kalplerinin tertemiz aynalarının öğretmenlerinin istediklerini yansıtma amaçlarıdır. Aslında, başka hiçbir dinin inananları dinlerini yayma konusunda Hıristiyanlar kadar istekli değillerdir.

2.41

Kıyasıca, bugün O'nun Tahtı önünde kabul gören ve doğru sayılan şey, başlangıçta söz edilmiş olandır. Bütün insanlar dünyayı daha iyiye götürmek için yaratılmışlardır. Bugün de herkese düşen, ayağa kalkmak ve Allah rızası için kardeşlerine hizmet etmektir. İnsanın bir kardeşi gerçeği kabul ettiği takdirde, sonsuz inayete kavuştuğu için sevinmek gerekir. Aksi takdirde ise, kişi kardeşine karşı en küçük bir kin veya düşmanlık hissetmeden onu doğru yola kılavuzlaması için Tanrı'ya yalvarmalıdır. O, istediğini yapar ve istediği gibi emreder. O gerçekten, Kudretlidir ve Övüldür.

2.42

İzzeti yüce biricik gerçek Tanrı'dan, yanılmaz hikmeti her şeye nüfuz eden Kimse'yi tanımamız ve O'nun gerçeğini kabul edebilmemiz için bize yardım etmesini diliyoruz. Çünkü kişi bir kez O'nu tanır ve O'nun gerçeğine tanıklık ederse, artık insanlar arasında yaygın olan boş kuruntulardan ve anlamsız tahayyüllerden etkilenmez. İlahi Hekimin kudretli parmakları insanlığın nabzında. O yeri geldiğinde, hastalığın vücudun geri kalanına yayılmaması için, iltihaplı bazı uzuvların kesilmesini de uygun görebilir; bu merhamet ve şefkatin ta kendisi olur. Hiç kimsenin de buna itiraz etmeye hakkı olamaz, çünkü O gerçekten Her Şeyi Gören'dir, Her Şeyi Bilen'dir.

2.43

Sahip'in bir başka sorusu da şuydu: "Mahabad ve Zerdüş't dinlerinde şöyle denir: 'Bizim inancımız ve dinimiz diğer bütün dinlerden üstündür. Öbür Peygamberler ve kurdukları dinler doğrudur, ancak nasıl ki bir kralın maiyetinde sıradan bir askerden başbakana kadar farklı rütbeler mevcuttur, bu dinler de Allah'ın gözünde farklı makamlara sahiptirler. Her kim isterse, kendi dininin emirlerine uymaya devam etsin.' O yüzden de, başka dinlere inananlara baskı yapmazlar. Hindular, bir kimse hangi nedenle veya hangi şartlar altında olursa olsun, et yediği takdirde, Cennet'i asla göremeyeceğini iddia ederler. Muhammed'e, İsa'ya ve Musa'ya inananlar da kendi dinlerini kabul etmeyen kişileri benzer bir kaderin beklediğine inanırlar. Yüce Allah'ın tercih ettiği din hangisidir?"

2.44

"Bizim inancımız ve dinimiz diğer bütün dinlerden üstündür" ifadesinden kastedilen, kendilerinden önce gelmiş olan Peygamberlerdir. Bir açıdan bakıldığında bu kutsal Ruhların hepsi birdir: Onların ilki sonuncusuyla aynıdır, sonuncusu da ilkiyle aynıdır. Hepsi Allah'tan gelirler, hepsi insanları O'na çağırır ve hepsi Allah'a geri dönerler. Bu konu, bütün kitapların odak noktası sayılan ve bu En Yüce Emrin ilk yıllarında En Yüce Kalem'den nazil olan Kitab-ı İkan'da açıklanmıştır. Ne mutlu bu kitabı görmüş olana ve tüm yaratık

2.45

âleminin Rabbi olan Allah'ın sevgisi hatırına onun üzerinde düşünmüş olana.

Et yiyen bir kişinin Cennet'i asla göremeyeceği 2.46 konusunda Hindulara atfedilene gelince, bu bütün Peygamberlerin doğru olduğuna dair diğer iddialarına ters düşmektedir. Çünkü eğer öbür Peygamberler gerçekse, o zaman Onlara inananların Cennet'e yükselmeyeceğini iddia etmek anlamsız olur. Hinduların Cennet'ten ne kastettiklerini ve bundan ne anladıklarını da sormak gerekir. Bugünde her kim, izzeti mübarek olsun, biricik gerçek Tanrı'nın rızasını kazanırsa, En Yüce Cennet'in sakinleri arasında sayılır ve Tanrı'nın bütün dünyalarında onun lütuflarından payına düşeni alır. Bütün İnsanların Arzusu Olan Kimse'ye ant olsun! Kalem bu makamı anlatamaz, bu konuyu açıklayamaz. Ne mutlu Allah'ın rızasını kazanmış olana ve vay gaflet içinde olanlara! İlahi bir Peygamberin doğruluğu bir kez kanıtlandıktan sonra, hiç kimseye neden veya niçin diye sormak düşmez. Aksine herkese düşen görev, O'nun söylediği her şeyi kabul etmek ve itaat etmektir. Allah'ın bütün Kitaplarında, Yazılarında ve Levihlerinde emrettiği şey budur

Bir başka sorusu da şuydu: "Hindular Allah'ın 2.47 İlahi Aklı, bu dünyaya gelen ve dünyadaki bütün ilerlemelerin ve gelişmelerin asıl nedeni olan

Brahma isminde bir insan şeklinde yarattığını iddia ederler. Bütün Hinduların da Brahma'nın soyundan geldiğine inanırlar. Zerdüştiler de şöyle söylerler: 'Allah, İlk Akıl kanalıyla Mahabad isminde bir adam yarattı ve bu adam bizim atamızdır.' Zerdüştiler altı çeşit yaratılış şekli olduğuna inanırlar. Bunların ilk ikisi biraz önce belirtildi, geri kalanlar da sudan, topraktan, ateşten, ayılardan ve maymunlardan yaratılmıştır. Hem Hindular, hem de Zerdüştiler kendilerinin İlahi Akıl'dan vücuda geldiklerini söylüyorlar, bu yüzden de başkalarını kendi aralarına kabul etmiyorlar. Bu iddialar doğru mudur, değil midir? Hikmetli Usta'dan uygun gördüğü şekilde açıklama yapmasını rica ediyorum.”

Bütün yaratık âlemi, yüceler yücesi Allah'ın İradesiyle ortaya çıkmıştır ve eşsiz Âdem O'nun zorlayıcı Sözü kanalıyla yaratılmıştır; o Söz ki aklın ve zekanın kaynağı, doğuş yeri ve hazinesidir. Bütün yaratık âlemi ondan vücuda gelmiş olup o Allah'ın inayetinin ilk kanalıdır. Şanı yüce Allah'tan başka hiç kimse yaratılışın başlangıcının gerçeğini kavrayamaz. O'nun bilgisi yaratılmadan önce ve yaratıldıktan sonra her şeyi içine alır. Yaratılışın ne başlangıcı vardır ne de sonu, hiç kimse onun sırrına eremez. Onun bilgisi ezelden ebede dek ilahi bilginin Hazinesi olan Kimselerde saklı olmuş ve olacaktır.

2.48

Varlık dünyası koşulludur, çünkü ondan önce gelen bir sebep vardır. Oysaki zati öncesizlik ezelden ebede dek, yüceler yücesi Allah'a mahsus olacaktır. Bu açıklamanın nedeni, yaradılışın başlangıcı ve sonu olmadığına dair biraz önceki ifadeden, yaratık âleminin öncesizliğinin olduğu sonucuna varılmasını önlemektir. Gerçek öncesizlik sadece ve sadece Allah'a özgüdür, dünyanın önceden var olması ise ikincil ve izafidir. İlklik, sonluk ve bu tür yorumlar Peygamberlerin, Resullerin ve Allah'ın Seçtiği Kimselerin sözlerinden kaynaklanmıştır.

2.49

Sık sık sözü geçen “gizemli varlıklar âlemi”¹⁹ Peygamberlerin Kendi Vahiyleri ile ilgilidir, bundan başka her şey de hurafe ve boş kuruntudur. Emrin açıklanma anında bütün insanların mertebeleri eşittir. Ama kabul veya inkâr, yükseliş veya düşüş, hareketlilik veya durgunluk, tanıma veya ret durumlarına bağlı olarak o andan

2.50

¹⁹ “Gizemli varlıklar âlemi” (âlem-i zerr) Kuran'daki Araf suresinin 172. ayetinde geçen Allah ile Adem arasındaki Ahit ve Misak'ı ima etmektedir.

Hız. Abdülbaha bir Levih'te şöyle buyuruyor: “İma edilen gizemli varlıklar âlemi, ilahi hikmet aynasındaki insanın gerçeğine, özelliklerine, kimliğine, kapasitelerine ve potansiyellerine aittir. Bu potansiyeller ve kapasiteler farklılık gösterdiği için, insanların her birinin zorunluluğu mevcuttur. Bu zorunluluk rıza gösterme ve yalvarmadan ibarettir.”

(Ma'ide-i-Asmani, (New Delhi: Bahá'í Publishing Trust, 1984), cilt 2, s. 30)

İtibaren makamları farklılaşır. Mesela, izzeti yüce biricik gerçek Tanrı, Mazharlarının ağzından soruyor: “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” Bu soruya “Evet, gerçekten!” diye cevap veren her ruh Allah’ın gözünde bütün insanlar arasında en seçkinlerden sayılır. Kastımız şudur ki, Allah Kelamı söylenmeden önce bütün insanların mertebeleri eşittir; makamları tek ve aynıdır. Senin de hiç şüphesiz fark ettiğin gibi, farklılıklar ancak bundan sonra oluşur.

Bu anlatılanlardan şurası açıklığa kavuşmuştur ki, hiç kimse “Biz İlahi Akıl’dan vücuda geldik, ama geri kalan herkes başka bir kaynaktan geldi” iddiasında bulunamaz. Güneş kadar parlak ve aydınlık olan gerçek şudur ki, herkes İlahi İrade tarafından yaratılmış olup aynı kaynaktan gelmişlerdir, yani herkes O’ndan gelmiştir ve yine O’na dönecektir. Rahman’ın Kaleminden çıkan şu Kuran ayetinin anlamı da budur: “Biz gerçekten Tanrıdanız ve Tanrıya döneceğiz.”²⁰

2.51

Senin de açıkça fark ettiğin gibi, yukarıdaki bütün soruların cevabı Kalem-i Âlâ’dan nazil olan tek bir paragrafta toplanmıştır. Ne mutlu kendini dünyevi meselelerden kurtarıp boş kuruntulardan arıtarak, ilahi hikmet çayırılarını kat eden ve her şeyde O’nun izzetinin işaretlerini gören kimseye.

2.52

²⁰ Kuran, Bakara Suresi, 156. ayet

Saygıdeğer Sahip'in adına birçok paragraf nazil olmuştur. Kendisi bunların değerini bilse ve meyvelerinden yararlansa, öyle bir sevinç ve neşe hisseder ki, dünyanın bütün üzüntüleri de bir araya gelse onu etkileyemez. Allah'tan dileriz ki, içtenlikle şu sözleri söylesin ve bu sözlere uygun davransın: "Allah de, ve onları bırak kendi dedikoduları ve boş sözlerinde oynasınlar."²¹ Dileriz, kendilerini karanlığa ve bilinmezliğe hapsetmiş olan mahrum ruhları Güneş'in ışığına doğru kılavuzlamaya çalışsın. Dileriz, İsm-i Âzam'ın gücüyle, O'nun Emrini anlatan sancığı kavrar ve geçmiş dinlerin inananlarının önüne düşer, öyle ki dünyanın karanlığı dağılsın ve Gerçeklik Güneşi'nin ışınları bütün insanlık üzerinde parlansın. Bu, gerçekten, en mükemmel inayet ve en yüce amaçtır. İnsan bu yüce makama ulaşmayı başaramazsa, huzur ve neşeye nasıl kavuşabilir? Ona kim verebilir güç ve canı? İstirahat saatinde kiminle sohbet edebilir ve uykudan uyandığında kimin adını çağırabilir? Tekrar söylüyorum: "Biz gerçekten Tanrıdanız ve Tanrıya döneceğiz."

2.53

Sahip'in son sorusu da şuydu: "Gördüğümüz Levihlerin çoğu Arapçadır. Ama bu çağın Sevgilisi İran asıllı olduğuna göre, Arapça terk edilmelidir. Çünkü bugüne kadar Arapların kendileri bile

2.54

²¹ Kuran, En'am Suresi, 91. ayet

Kuran'ın anlamını kavrayamamışlardır, öte yandan Farsça dünyanın bu iskân edilmiş bölgesinin sakinleri tarafından değeri bilinen, takdir edilen ve hayran olunan bir dildir. Nasıl günümüzün Farsçası Arapça'dan üstünse, Hintliler ve diğerleri tarafından tercih edilen Eski Farsça da öyledir. Bu yüzden, Allah'ın Sözü'nün bundan böyle sadece Farsça olarak nazil olması daha doğru olur, çünkü bu dil insanların kalplerine daha çok hitap etmektedir. Bu soruların cevaplarının da sadece Farsça olarak verilmesini rica ediyorum.”

Fars dili gerçekten son derece tatlı ve hoştur; 2.55
bu istek O'nun en kutsal ve yüce makamına sunulduğundan beri, bu dilde birçok Levih nazil olmuştur. Kuran'ın anlaşılmasını ilgili iddiaya gelince, aslında Kuran birçok şekillerde yorumlanmış ve sayısız dile çevrilmiştir. İnsanların kavrayamadıkları, Kuran'ın içinde gizli sırlar ve anlamlardır. Ve insanların bu konuda söyledikleri ve söyleyecekleri her şey de, kendi düzey ve makamlarına göredir. Çünkü biricik, eşsiz ve her şeyi bilen Allah'tan başka hiç kimse onun gerçek anlamını kavrayamaz.

Bugün dünyanın Rabbi, Yöneticisi, Yaratıcısı 2.56
ve Sığınağı olan Kimse ortaya çıkmıştır. Dileriz ki, her istekli kulak O'nun irade âleminde nazil olacakları dinlesin, her beklenti dolu göz bilgi

ve hikmet Kaynağından parlayacaklara baksın. Tüm dünyanın dileği olan Kimse'ye yemin olsun! Bu gün, gözlerin görmesi ve kulakların işitmesi, kalplerin anlaması ve dillerin konuşması içindir. Ne mutlu ona ulaşanlara, ne mutlu onu arayanlara ve tanıyanlara! Bu gün, her insanın ebedi şerefe nail olabileceği gündür, çünkü İzzet Kaleminden herhangi bir ruh hakkında akan her şey ölümsüzlük süsüyle süslenmiştir. Ne mutlu ona ulaşanlara!

Sayın Sahip şöyle yazmıştı: “Bu çağın Sevgilisi 2.57 İran asıllı olduğuna göre, Arapça terk edilmelidir.” Bu konuda, izzeti yüce olsun, En Yüce Kalem'den şu ulu sözler nazil olmuştur: “Arapça da, Farsça da makbuldür. Bir dilde arzu edilen şey, konuşmacının niyetini nakletmesidir ki, bu her iki dil de bu amaca hizmet edebilir. Bu gün irfanın Güneşi İran göğünde doğmuş olduğu için, o dil her övgüye layıktır.”²²

Gerçeğin ışığı gerçekten de ilahi beyan 2.58 ufkunda parlıyor, o yüzden bu geçici ruhun veya ona benzeyen diğerlerinin daha fazla açıklama yapmasına gerek yoktur. Farsçanın tatlılığı konusunda hiç kimsenin şüphesi yoksa da, Arapçanın sahip olduğu zenginlik bu dilde

²² Manikçi Sahip Levhi, 1.17. paragraf

mevcut değildir. Farsçada ifade edilmemiş olan birçok şey vardır, yani bu şeyleri tarif eden kelimeler henüz icat edilmemiştir; oysa Arapçada aynı şeyi tarif eden birden çok kelime mevcuttur. Gerçekten de, dünyada Arapçadan daha zengin ve kapsamlı bir dil yoktur. Bu ifade gerçeğin ve adaletin ta kendisidir; yoksa şurası açıktır ki, bugün dünya İran'ın ufkundan doğan o Güneş'in parlaklığıyla aydınlanmıştır ve bu tatlı dilin meziyetleri anlatmakla bitirilemez.

Böylece sayın Sahip'in sorduğu bütün sorular burada belirtildi ve tek tek cevaplandı. Uygun görüldüğü takdirde, kendisinin bu cevapları tek başına incelemesinde bir sakınca yoktur; aynı şekilde, Cenab-ı Ali Ekber, Emredici Allah'ın bahası onun üzerine olsun ve Cenab-ı Ağa Mirza Esedullah, bütün Bahaların Bahası onun üzerine olsun, gibi o diyarda bulunan sevgili dostlar tarafından da okunabilir. 2.59

Bu kul biricik gerçek Tanrı'dan insanlık dünyasını adalet ve insafla süslemesini diler, gerçi bunların ikincisi ilkinin ifadelerinden biridir. Gerçekten de, adalet insanlığı dünyanın karanlığında doğru yola kılavuzlayan ve onu her tehlikeden koruyan bir lambadır. Adalet gerçekten parlayan bir lambadır. Allah'tan dileriz ki, dünya liderleri onun ışığıyla aydınlansın. Bu 2.60

kul ayrıca Allah'tan bütün insanların O'nun iradesini ve rızasını yerine getirmesi için onlara yardımcı olmasını niyaz eder. O, gerçekten, bu dünyanın ve öbür dünyanın Rabbidir. O'dan başka güçlü ve kudretli Tanrı yoktur.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

III

Yedi Soru Levhi

(*Levb-i Heft Pursis*)

Ruhai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

SÖYLEYİCİ VE BİLİCİ RABBİN ADIYLA

Övgü o pak Yazdana yaraşır ki, bağış Güneşinin parıltıları ile dünyayı aydınlattı. “B” harfinden En Yüce Denizi ortaya çıkardı, “H” harfinden de Hüviyetini gösterdi. O öyle bir güçlüdür ki, dünyanın gücü Onu istediğinden geri tutamaz ve hakanların çerileri Onu söyleyeceğinden alıkoyamaz. 3.1

Mektubun elimize geçti, onu inceledik ve çağrını işittik. Mektubunda eşsiz sevgi incileri gizli, dostluk sırları saklı. Kendi Emrine hizmet etmende ve cehalet çöllerinde gezen susamışları bengisuya iletmede sana yardımcı olması için eşsiz Rabb’e yalvarıyoruz. Gerçekten de, O’nun gücü her şeye yeter. Onun Bilicilik Denizinden ve Görücülük Güneşinden sordukların kabul edildi. 3.2

İlk soru: “Biricik gerçek Tanrı’ya hangi dil ile ve hangi yöne dönerek tapar isek uygun olur?” 3.3

Sözün başı Tanrı’ya kulluktur, bu da O’nu tanımaktan sonra gelir. Arı bir göz ister ki tanısın ve temiz bir dil ister ki övsün. Bu günde görücü ve bilicilerin yüzleri O’nun yönüdedir; hatta bütün yönlerin yüzü O’nun yüzüne dönüktür. Ey aslan yürekli! Tanrı’dan dileriz ki, meydan 3.4

eri olasın, semavi bir güçle kalkıp şöyle diyessin: “Ey desturlar! Size, Her Şeyden Bağımsız Olan Kimse’nin sırrına erebilesiniz diye kulaklar, O’nu görebilesiniz diye gözler verildi. Neden kaçıyorsunuz? Eşsiz Dost zuhur etti; kurtuluşa götürecek şeyler söylüyor. Ey desturlar, O’nun bilicilik güllüğünün kokusunu alacak olsanız, O’nun özgesini istemez olur, Biricik Bilici’yi yeni giysisinde tanır ve dünyadan ve dünya peşinden koşanlardan yüz çevirerek O’na yardım için seğirtirsiniz.”

İkinci soru din ve mezheple ilgilidir. Bugün 3.5
Yezdan’ın Dini ortada. Cihanın Sahibi geldi ve yolu gösterdi O’nun dini iyilik, ayini sabırlılık. Bu din ebedi dirilik bağışlar ve bu ayin insanları arınmışlığa eriştirir. Bu din bütün dinleri ve ayinleri içine alır. Ona yapışın ve onu iyi koruyun.

Üçüncü soru: “Her biri ayrı bir dini seçmiş olan 3.6
ve her biri kendi dininin bütün diğer dinlerden daha üstün ve mükemmel olduğuna inanan bu çağın insanları ile nasıl geçinelim ki, onların dillerinin ve ellerinin saldırısından korunabilelim?”

Ey insanlar arasındaki aslan yürekli! Yezdan’ın 3.7
yolunda zahmeti rahmet bil. Her dert O’nun yolunda büyük bir derman, her acılık tatlılık ve her alçaklık yüksekliktir. İnsanlar bilip anlasalar,

bu zahmetin uğrunda seve seve can verirler. Bu zahmet, eşsiz hazinelerin anahtarıdır; görünüşte tatsız ise de, gerçekte her zaman çok değerli olmuş ve olmaya devam edecektir. Senin söylediğini kabul ve teyit ediyoruz; çünkü dünyadaki insanlar gerçekten de adalet Güneşinin ışığından mahrumdurlar ve onu düşman olarak görmekte-dirler.

Belalardan kurtulmak istersen, Rahman'ın Kaleminden sadır olan şu duayı oku: "İlahi, İlahi! Ben Senin birliğine ve tekligine tanıklık ederim. Ey isimlerin Sahibi ve göklerin Yaratıcısı, Senin yüce Kelimenin her şeye nüfuz eden etkisi ve Senin yüce Kaleminin gücü adına Senden dilerim ki, Güç ve Kudretinin sancağıyla bana yardım edip Senin Ahit ve Misakını bozmuş olan düşmanlarının fesatlıklarından beni koruyasın. Sen gerçekten güçlüsün, kudretlisin." Bu dua zapt edilemez bir kale ve yenilmez bir ordu gibidir; korur ve kurtuluşa erdirir. 3.8

Dördüncü soru: "Kitaplarımız Şah Behram'ın, birçok alametle donanmış bir şekilde, insanları doğru yola kılavuzlamak için geleceğini yazmışlardır..." 3.9

Ey dost! Kitaplarda haber verilen her şey ortaya çıkmış ve açıklanmıştır. Her yönde işaretler 3.10

belirmiştir. Yazdan bu Gün'de sesleniyor ve En Yüce Cennetin ortaya çıktığını duyuruyor. Dünya O'nun Vahyinin ışığıyla aydınlanmış durumda, ama onu görebilen gözler ne kadar az! Kullarına keskin bir görüş bağışlaması için eşsiz biricik Rabbine yalvar; çünkü görücülük insanı gerçek bilgiye kılavuzlar ve kurtuluşuna sebep olur. Gerçekten de, insanın anlayışa ulaşması onun görüşünün keskinliğine bağlıdır. İnsanlar anlayış gözüyle baksalardı, dünyanın bu günde yeni bir ışıkla aydınlanmış olduğunu görürlerdi. Söyle: Bilicilik Güneşi doğdu ve Görücülük Yıldızı ortaya çıktı. Ne mutlu o kimseye ki, erdi, gördü ve tanıdı.

Beşinci soru, Sırat Köprüsü, Cennet ve Cehennemle ilgilidir. Peygamberler gerçekte gelmişler ve gerçeği söylemişlerdir. Tanrı Elçisi her ne vaat ederse zahir olmuş ve olacaktır. Dünya ödül ve ceza temelleri üzerine kurulmuştur. Akıl ve ilim Cennetin ve Cehennemin gerçekliğini hep teyit etmiştir ve edecektir; çünkü ödül ve cezanın varlığı onları gerekli kılar. Cennet birinci derecede ve en önce Allah'ın rızasıdır. Her kim O'nun rızasını elde etmiş ise, en yüce cennetin sakinlerinden sayılır. Böyle bir kişinin ruhu bedeninden ayrıldıktan sonra kalem ve mürekkep ile anlatılamayacak bir duruma ulaşır. Görür gözü olanlar ve En Yüce Manzaraya bakanlar için, Köprü, Terazi, Uçmak, Tamu ve

3.11

Kutsal Eserlerde kaydedilmiş olan her şey açık ve aşikârdır. Mana Güneşi doğup görüldüğü sırada, bütün insanlar aynı makamda dururlar. Sonra Tanrı istediğini buyurur; O'nun çağrısını duyup gerçeğini kabul edenler Cennet'in sakinleri arasında sayılırlar. Böyle bir ruh Köprü, Terazi ve Kıyamet Günü ile ilgili olarak yazılmış olan her şeyi geçmiş ve hedefine varmış olur. Tanrı'nın Zuhur Günü, en büyük Kıyamet Günüdür. Ümidimiz odur ki, vahiy şarabından ve rabbani inayet pınarından kana kana içesin, keşif ve görücülük makamına ulaşsın ve bahsettiğin her şeye hem iç hem de dış gözünle tanıklık edesin.

Altıncı soru: “Ruh, vücudu geride bıraktıktan, yani bedenden ayrıldıktan sonra, öbür alemdeki meskenine koşar...” 3.12

Bir zaman önce, bu konu ile ilgili olarak görür gözü olanlara yetecek ve ilim erbabına büyük sevinç verecek şeyler ilahi bilgi Kaleminden nazil oldu. Gerçek söylüyoruz: Ruh güzel amelden hoşlanır ve Tanrı yolunda yapılan katkılardan yarar görür. 3.13

Yedinci soru, Kutsal Kimse'nin ismi, soyu ve ataları ile ilgilidir. Ebu'l-Fazıl Gülpayegani, Baham üzerine olsun, bu konuda Semavi Kitaplardan yararlanarak, aydınlatıcı şeyler yazmıştır. 3.14

Tanrı Dini büyük bir güç ve kudretle donanmıştır. Dilimizin söyledikleri çok geçmeden gerçekleşecektir. O'na yardımcı olabilmen için ihtiyacın olan gücü sana bağışlamasını Tanrı'dan diliyoruz. Odur Bilici ve Görücü. Sure-i Reis ve Sure-i Mülûk'u bulup incelersen, sorularından kurtulur ve Tanrı Emrine hizmet için öyle bir ayağa kalkarsın ki, dünyanın zulmü ve insanların saldırıları seni Kıdem Maliki'nin zaferi için çalışmaktan alıkoyamaz.

3.15

İsmi yüceltecek ve ölümsüzleştirecek şeyde seni teyit etmesini Haktan dileriz. Yukarıda söz ettiğimiz Levihleri elde etmeye çabala ki, Rahman'ın Kaleminin hazinesinden o surelere akan hikmet ve beyan incilerinden bir pay alsın. Baha senin üzerine, her sebatkâr ve sarsılmaz yürek ile her sağlam ve mümin ruhun üzerine olsun.

3.16

IV
İKİ DİĞER LEVİH

Bahar Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

HER SÖZÜN BAŞI TANRI ÖVGÜSÜDÜR

EY KULLAR! İlahi bağış çeşmeleri coşmaktadır. 4.1
Onlardan için ki, Biricik Dost'un yardımıyla bu karanlık toprak dünyasından arınmış olasınız ve O'nun semtine ayak basasınız. Bu dünyayı arkanızda bırakın ve Sevgili'nin şehrine doğru yol alın.

Ey kullar! Tüm Perdeleri Yakan Ateş Benim 4.2
Elimle yakıldı; onu cehalet suyu ile söndürmeyin. Gökler Benim büyüklüğümün simgeleridir; onlara saf gözler ile bakın. Yıldızlar Benim gerçeğime tanıklık ederler; siz de ona tanıklık edin.

Ey kullar! Görmek için göz ve duymak için kulak 4.3
gereklidir. Her kim bu kutlu Gün'de ilahi çağırışı duymadı ise, onun kulağı yoktur. Bundan kasıt, gözün gördüğü fiziki kulak değildir. İç gözünüzü açın ki, ilahi Ateş'i göresiniz ve sağduyu kulağı ile dinleyin ki, Sevgili'nin hoş sözlerini duyabilirsiniz.

Ey kullar! Sevgili'nin derdinde iseniz, işte 4.4
derman geldi. Gören gözleriniz var ise, bakın, Dost'un nurlu cemali göründü. Bilgelik ateşini yakın ve bilmezden kaçın. Budur âlemlerin Rabbinin sözü.

Ey kullar! Ruhsuz beden ölüdür ve Tanrı'yı anmayan kalp solmuştur. Dost'u anın ve düşmandan sakının. Düşman, size ait olan ve onlara sıkı sıkıya yapışıp ruhlarınızı kirlettiğiniz şeylerdir. Ruh, Sevgiliyi anmak için yaratılmıştır, onun arılığını koruyun; Dil, Tanrı'ya tanıklık etmek için yaratılmıştır; onu yoldan sapmışların anısı ile kirletmeyin.

4.5

Ey kullar! Gerçekten söylüyorum, doğru sözlü, Doğru Yol'u gören kimsedir. Yol tektir ve Tanrı onu seçip hazırlamıştır. Bu yol, tüm yolların arasında tıpkı güneşin yıldızlar arasında parlaması gibi parlıyor. Ona erişmeyen, gerçeği anlamayıp yoldan sapmıştır. Budur eşsiz ve biricik Tanrı'nın sözü.

4.6

Ey kullar! Bu dünya şeytanların yurdudur: Kendinizi onlara yaklaştırmaktan koruyunuz. Şeytanlardan kasıt, kötülüklerinin yükü ile umursamazlık odalarında uyuyan, yoldan sapmış kimselerdir. Onların uyumaları uyanık olmalarından daha hoş ve ölümleri kalımlarından daha iyidir.

4.7

Ey kullar! Her ölümlü beden bir ruha sahip yahut kendisine yaşam bağışlanmış değildir. Bugün bir can ile donatılmış olan kimse, tüm gönlü ile Sevgili'nin semtini arayan kimsedir.

4.8

Her başlangıcın sonu bu Gün'dedir: Ona arka çevirmeyin. Biricik Dost yakındadır: Ondan uzaklaşmayın.

Ey kullar! Siz, susuzluktan kurumak üzere olan fidanlara benzersiniz. Öyleyse ruhlarınızı ilahi başış bulutlarından yağın semavi su ile canlandırın. 4.9
Sözleri ameller takip etmelidir. Her kim Dostun sözlerini kabul ederse, o amellerin adamıdır; yoksa ölü bir beden ondan daha değerlidir.

Ey kullar! Dostun sözü tatlıdır: Nerede onun 4.10
tatlılığını tadacak ruh; nerede onu işitecek kulak? Ne mutlu ona ki, bugün Dost ile görüşüp konuşur, O'nun yolunda O'ndan başka her şeyden vazgeçer. Böyle bir kimse yeni bir âlem görür ve ebedi cennete ayak basar.

Âlemlerin Rabbi der ki: Ey kullar! Kendi 4.11
isteklerinizden vazgeçin ve sizin için istediklerimin peşinden gidin. Yolda kılavuzsuz yürümeyin ve her kılavuzun sözlerini kabul etmeyin. Nice kılavuzlar var ki, yoldan sapmış ve Doğru Yol'u bulamamışlardır! Gerçek kılavuz, dünya bağılıklarından arınmış ve hiçbir şeyin kendisini doğruyu konuşmaktan alıkoyamadığı kimsedir.

Ey kullar! Hakikat yolunda yürüyün ve 4.12
çaresizlerden yüz çevirmeyin. Adımı dünya büyüklerinin önünde anın ve sakın korkmayın.

Ey kullar! Amelleriniz temiz ve gidişiniz Tanrı 4.13
sözlerine uygun olsun. Budur eşsiz Rabbin
öğütleri.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

HER SÖZÜN BAŞI TANRI'NIN ADIDIR

EY TANRI DOSTLARI! Kulaklarınızı eşsiz ve Kendi başına var olan Rabbin sesine yöneltin ki, sizi dünyevi bağlardan ve karanlığın derinliklerinden kurtarsın ve ebedi ışığa ulaştırsın. Yükseliş ve iniş, sükûn ve hareketlilik, var olmuş ve olacak her şeyin Rabbinin iradesiyle yaratılmıştır. Yükselişin nedeni hafiflik, hafifliğin nedeni sıcaklıktır. Allah bunu böyle buyurmuştur. Hareketsizliğin nedeni ağırlık ve yoğunluk, bunların nedeni de soğukluktur. Allah bunu böyle buyurmuştur. 5.1

Allah ısıyı, hareketin ve yükselişin kaynağı ve arzu edilen hedefe ulaşmanın nedeni olarak emretmiş olduğu için, sır eli ile sönmeyen Ateşi yakmış ve dünyaya göndermiştir ki, bu ilahi Ateş, Tanrı sevgisinin sıcaklığı ile bütün insanları eşsiz Dostun yurduna kılavuzlasın. Bu daha önce indirilmiş olan senin Kitabında saklı olan sırdır; bu sır şimdiye kadar insanların gözlerinden ve kalplerinden gizli tutulmuştu. O ilk Ateş bu Gün yeni bir ışık ve eşsiz bir sıcaklık ile görünmüştür. Bu ilahi Ateş, yakıtsız ve dumansız, kendi kendine yanmaktadır; öyle ki uyuşukluğa ve yorgunluğa, bezginliğe ve bedbinliğe neden olan aşırı rutubet ve soğukluğu yok etsin ve bütün yaratık âlemini 5.2

Rahman'ın huzuruna kılavuzlasın. Her kim bu Ateşe yaklaşırsa tutuşur ve arzu ettiği hedefe ulaşır, her kim ondan uzaklaşırsa mahrum kalır.

Ey Tanrı kulu! Yabancıdan yüz çevir ki, 5.3
Dostu tanıyabilesin. Seni Dost'tan uzaklaştıran kimse gerçekten yabancıdır. Bu gün desturların emrettikleri ve yetkilerini kullandıkları gün değildir. Senin Kitabında desturların o günde insanları doğru yoldan uzaklaştıracağı ve O'na yaklaşımdan alıkoymacağı yazılıdır. Işığı görmüş olan ve Sevgili'ye giden yolda koşan bir kimse gerçek bir desturdur. Böyle bir kimse iyiliksever bir desturdur ve tüm dünya için aydınlık kaynağıdır.

Ey Tanrı kulu! Seni, Işığın gerçeği ve ilahi 5.4
Emrin sırrı olan bu Ateş'ten uzaklaştıran bir destur, gerçekten de senin düşmanıdır. Düşmanın sözlerinin seni Dost'tan alıkoymasına veya telkinlerinin Sevgili'den vazgeçmene neden olmasına izin verme.

Ey Tanrı kulu! Amellerin günü gelmiştir; şimdi 5.5
sözlerin zamanı değildir. Tanrı Elçisi ortaya çıkmıştır; şimdi tereddüt saati değildir. İç gözünü aç ki, Sevgilinin yüzünü göresin, sağduyu kulağı ile dinle ki, O'nun semavi sesinin tatlı mırıltılarını duyusun.

Ey Tanrı kulu! İlahi inayet kaftanı dikildi ve hazırlandı. Ona sarıl ve kendini onunla süsle. Dünyadaki insanları terk et ve onlardan vazgeç. Ey hikmetli! Rabbinin tavsiyesini dinleyecek olursan, O'nun kullarının zincirlerinden kurtulur ve bütün insanlardan daha yüce olduğunu görürsün.

5.6

Ey Tanrı kulu! İlahi bağış okyanusundan bir damlacık ihsan ettik, insanlar keşke ondan içse! Sevgili'nin tatlı ezgilerinden bir nebze getirdik, keşke insanlar kulak verse! Tanrı sevgisinin göğünde neşe kanatları ile yüksel. Dünyadaki insanları ölü kabul et ve hayatta olanların dostluğunu ara. Her kim bu şafak vaktinde Sevgili'nin tatlı kokusunu koklamamışsa, o gerçekten de ölü sayılır. Her şeye yeten Tanrı şöyle sesleniyor: “Sevinç cihanı göründü, üzgün durmayın! Gizli sır ortaya çıktı, ümitsizliğe kapılmayın!” Bu Günün muazzam büyüklüğünü kavransan, dünyadan ve onda olan her şeyden vazgeçer ve Rabba giden yola koşarsın.

5.7

Ey Tanrı kulları! Mahrum ruhlar bu muzaffer Günden habersizler, soğuk yürekler bu güçlü Ateşin sıcaklığından nasipsiz kalmışlar.

5.8

Ey Tanrı kulu! İlahi takdir eli ile diktiğimiz Ağaç, yazgısı olan meyvesini verdi; Kitapta bildirdiğimiz müjdeler tüm ihtişamıyla ortaya çıktı.

5.9

Ey Tanrı kulu! Kendimizi bir seferinde sen 5.10
uykuda iken açıkladık, ama sen fark etmedin.
Şimdi o anı hatırla ki, tüm kalbin ve ruhunla
mekânsız Dosta koşabileşin.

Ey Tanrı kulu! Söyle: Ey desturlar! Kudret Eli 5.11
bulutların arkasından uzandı, onu yeni bir gözle
görün. O'nun ihtişam ve ululuğunun işaretleri
belirdi; onlara temiz bir gözle bakın.

Ey Tanrı kulu! Ebedi diyarın Güneşi O'nun 5.12
irade ufkundan parlıyor ve ilahî lütuf Okyanusu
dalgalanıyor. Bunları göremeyen bir kişi gerçekten
mahrum kalmış sayılır, buna nail olamayan ise ölü.
Gözlerini bu fani dünyaya kapat, eşsiz Dostun
cemaline aç ve O'nun Ruhu ile içtenlikle sohbet
et.

Ey Tanrı kulu! Cevherler saçan Kalemî ile seni 5.13
andığı için, temiz bir yürekle Rabbine şükürler
sun. Bu ihsanın büyüklüğünü kavrayabilirsen, sana
sonsuz hayat bahşedilmiş olduğunu fark edersin.

HZ. ŞEVKİ EFENDİ TARAFINDAN ÇEVİRİLMİŐ PASAJLAR LİSTESİ

Kaynakların Kısaltması

- BS Hz. Bahauallah. Bahauallah'ın Sesi. Türkiye Bahaileri Milli Ruhani Mahfili, İstanbul, 1987.
- Kİ Hz. Bahauallah. Kitab-ı İkan (İkan Kitabı). Türkiye Bahaileri Milli Ruhani Mahfili, İstanbul, 1996 (3.baskı)
- VEG Şevki Efendi. Vaat Edilen Gün Geldi*. (*"Promised Day Is Come" Wilmette, Baha'i Publishing Trust rev.ed.1996*)

Paragraf	Pasaj	Kaynak
1.4 - 1.6	"Her Şeyi Bilen Doktorun parmakları... ..ölü kalan ise bir daha dirilmez."	BS 106
1.15	"Söyle: Dostlar! ... ve bir dalın yapraklarıdır."	BS 112
2.5	"O'nun elçilerinden hiç birisini ayrı tutmayız."	Kİ sayfa 86
2.5	"Bu Tanrı elçilerinin kimini kiminden üstün tuttuk."	Kİ sayfa 61

2.5	“Her şeyi Bilen Doktorun... gerekleri ile yakından alâkadar olunuz, onun icapları üzerinde düşününüz.”	BS 106
2.24	“Biz senin üzerinde bulunduğun Kibleyi... geri dönenleri bilmek için yaptık.”	Kİ sayfa 34
2.34	“Ey insanoğulları!... nefret ve düşmanlık aleti yapmayınız.”	BS 110
2.35	“Ne mutlu dünyadaki insanların yararına...”	BS 117
2.36	“Söyle: Dostlar!... ve bir dalın yapraklarıdır.”	BS 112
2.37	“Cihan nizam ve istikrarının binası mücazat ve mükâfat direkleri ...”	BS 112
2.51	“Biz gerçekten Tanrıdanız ve Tanrıya döneceğiz.”	BS 164
2.53	“Allah de, ve onları bırak kendi dedikoduları ve boş sözlerinde oynasınlar.”	Kİ sayfa 28
3.4	“Ey desturlar! ... O'na yardım etmek için ayağa kalkardınız.”	VEG
3.10	“Kitaplarda haber verilen... Cennet-i Âlâ'nın ortaya çıktığını duyuruyor.”	VEG
5.3	“Bu gün... Sevgili'ye giden yolda koşan ...”	VEG
5.11	“Ey desturlar!... onlara temiz bir gözle bakın.”	VEG

* *Türkçesi henüz basılmamıştır.*